

Notulen

Bijeenkomst Andragologen driekwartgroep

d.d. 30 januari 2007

Onderwerp: Over dilemma's gesproken

Aanwezig: Eva Bakker, Thea Cohen, Barbara Wiemann (1), Ans Baars (1), Ed Huyg, Janneke van Mens, Marjan van der Veldt (1), Ina Wilbrink, Henk Wesseling, Pim Groeneveld, Gert Tit (1), Marga Genet (1) (1) betekent: eerste keer aanwezig in de groep

Afwezig met bericht: Andries de Jong, Rens Leijns, Karel Nijkerk, Adri Peters, Jilde Stern, Gien Tuender, Coraline van Velzen, Thérèse Wolters

Afwezig: Riekje Merjenburgh, Tilly van Buytenen, Trijnie Raat

Voorzitters: Eva Bakker, Thea Cohen

Notulist: Marga Genet

Opening/welkom/voorstellen nieuwe deelnemers

Vijf nieuwe 'leden' stellen zich voor:

Barbara Wiemann (1974 – 1982). Na haar studie andragologie heeft zij nooit een vaste baan gehad. Na werkloosheid heeft zij in het onderwijs gewerkt, MBO, de Universiteit, later in onderzoek aan de UvA, in Utrecht en de VU-AMC – sociale geneeskunde. Sinds enkele jaren is zij werkloos. Zij vraagt zich af of ze hier in de groep past, omdat ze op zoek is naar betaald werk. Zij hoopt in deze groep suggesties voor werk te krijgen.

Ans Baars (1986 – 1988). Ans heeft Sociale Pedagogie (MOA?) gestudeerd. Zij heeft altijd in de gezondheidszorg gewerkt, als verpleegkundige en docente voor verpleegkundigen, begeleidster van Gordon-trainingen, cursussen aan volwassenen. Zij heeft 5 jaar als klachtenfunctionaris voor ziekenhuizen en verpleeghuizen gewerkt. Haar thema is de mens helpen zichzelf te helpen. Zij zit in de OBU-regeling, blijft tot haar 63^e werken en werkt nu 70%.

Marja van de Veldt (1980 – 1986). Marja is pas na haar 30^e andragologie gaan studeren. Ze zat toen al in de volwasseneneducatie (Open School) en had behoefte aan meer onderbouwing. Zij heeft op de Bestuursacademie gewerkt met herintreders. Toen daar de klad in kwam ging zij zich afvragen wat ze wilde. Ze is Huis-aan-huisbladen gaan schrijven, en o.a. een boek over de geschiedenis van Amsterdam-West. Ze zit in diverse werkgroepen. Zij kwam hier om te kijken of ze bekenden van de studie zou zien. Dat was niet het geval.

Gert Tit (1968 – 1976). Gert vertelde, dat het een fantastische tijd was toen hij begon met zijn studie andragologie, met actiegroepen, bezettingen, allemaal heel spannend. Hij heeft het rustig gedaan met zijn studie, en een paar jaar Milieukunde gestudeerd. Hij zit nu al 15 jaar in de gezondheidszorg, in de organisatie en heeft veel te maken (gehad) met ICT in de gezondheidszorg. Hij is directeur van 75 man, van de Centrale Doktersdienst en de Alarmering Amsterdam. Gert is 62 jaar en gaat het nu rustiger aan doen. Nu zit hij in een proces van afbouw en zoeken naar een opvolger. Van de zomer wil hij in de vorm van demotie nog 1 of 2 dagen per week werken. Hij is hier in de groep uit interesse om te zien hoe anderen op deze leeftijd de dingen ondergaan.

Marga Genet (1975 – 1982). Marga ging andragologie studeren als groentje in Amsterdam. Zij heeft veel dingen uit haar studie niet echt begrepen, was er niet aan toe. Na haar studie heeft zij vrijwilligerswerk gedaan in de volwasseneneducatie, een omscholing in automatisering, gewerkt als programmeur, informatieanalist, informatieadviseur, gewerkt bij Sociale Diensten. De Sociale Dienst vond zij geen prettige werkgever. Ze had er echt genoeg van, heeft een outplacementtraject gevolgd en is naar Amsterdam terug verhuisd om alles goed te doorleven, om echt iets met andragogie te gaan doen. Zij is zoekend. Marga hoopt in de groep ideeën en contacten te krijgen om wat met andragogie te kunnen gaan doen.

Over dilemma's gesproken

Thea had een methode voorbereid om met de dilemma's bezig te zijn: De groep werd verdeeld in tweeën, afhankelijk van de interesse (dilemma 1: eerder stoppen met werken (A) of doorwerken tot je 65^e (B), en dilemma 2: ander betaald werk doen (A) of meer vrije tijd en/of vrijwilligerswerk doen (B)). Elke groep ging om tafel met een flap en plakkaartjes. De flap was ingedeeld in een linkerkolom met de keuzekop (A) en een rechterkolom met B. In 2 groepen werd gebrainstormd en werden kaartjes beschreven met positieve gevoelens/krachten/ideeën over het dilemma, eerst over keuze A, bijvoorbeeld: Ik ga ander betaald werk doen, een ommezwaai maken. Ieder van het subgroepje plakte de beschreven kaartjes op de flap onder deze stelling. De bij elkaar horende of overeenkomende beschreven 'krachten' werden door de groepsleden bij elkaar geplakt. Vervolgens ging 1 deelnemer uit het subgroepje aangeven welke 3 'krachten' het meest aanspraken en aangeven wat de moeilijkheidsgraad daarvan voor hem/haar was. Daarover ging men in discussie. Vervolgens over de andere keuze, bijvoorbeeld: Ik ga meer vrije tijd nemen en/of vrijwilligerswerk doen. Als laatste stap schreef ieder op een plakkaartje welke stappen men dacht te moeten/kunnen nemen om datgene te bereiken wat men had bedacht/opgeschreven. De 2 flappen werden opgehangen en bekeken en ideeën werden uitgewisseld. Vervolgens werd in de totale groep geëvalueerd

Zie voor de uitkomst van dit voorbeeldgroepje, de uitwerking in de bijlage.

Evaluatie van aanpak

Nagenoeg alle deelnemers vonden de toegepaste methode een goede manier om over de dilemma's te denken en praten. Het werd gezien als een gestructureerde manier om op positieve en serieuze wijze, zonder mitsen en maren, in korte tijd veel boven water te krijgen. Wel werd de behoefte geuit aan meer uitwisseling van ideeën en gedachten, om alles te laten bezinken en er een andere keer over door te praten. Ook was er een suggestie om vooraf de uitgangspositie van de subgroepdeelnemers duidelijk te hebben, of je juist werk kwijt wilt of werk zoekt.

Hoe verder? / Nieuwe afspraken

Het ligt in de bedoeling dat deze groep een 'Kring' wordt binnen de AUV. In de toekomst is dan ook lidmaatschap noodzakelijk.

Suggesties voor thema's voor de volgende keer:

- doorgaan op de dilemma's van vandaag, bijvoorbeeld: angst voor de leegte (zonder werk)– hoe daarmee om te gaan? en zaken, die samenhangen met de keuze wel-niet betaald werken, e.d. , zoals financiën, wonen/verhuizen, kopen/huren,
- Andere dilemma's bespreken die de vorige keer, maar nu niet aan de orde zijn gekomen,
- financiële zaken,
- sport/beweging/gezondheidsaspecten – zoals eetpatronen,

- andere dilemma's (dan de 7 in de vorige bijeenkomst genoemde),
- ingaan op existentiële vragen ...(?)

Geopperde methodes zijn:

- inhuren van een spreker, een inleider
- iemand een verhaal vertellen die in de 4^e fase van zijn/haar leven fantastische dingen is gaan doen
- cocounselen en daarmee ander dilemma's boven tafel krijgen
- in 2-tallen of in de groep zich verdiepen in existentiële vragen.

Een suggestie van Barbara hoe deze groep te gebruiken:

Netwerken. Elkaar bellen buiten de bijeenkomsten om.

Volgende bijeenkomst: dinsdag 17 april 2007, 19:00 uur inloop, begin 19:30 uur.

De bijeenkomst wordt inhoudelijk voorbereid door Pim (met Eva en Henk?)

Eva doet de begeleiding.

Uitwerking van het product van een van de twee subgroepen:

ANDER BETAALD WERK DOEN / EEN OMMEZWAAI MAKEN	MEER VRIJE TIJD NEMEN EN/OF VRIJWILLIGERSWERK DOEN
2 * Kan: werken naar m'n hart	Ontspanning, rust
3 * Met en voor mensen; Zelf weer mens voelen	4 Meer tijd voor familie/vrienden
3 * Levenservaring gebruiken	Tijd voor kinderen/kleinkinderen/familie/vrienden
Studieverdieping / intellectuele uitdaging	Iets meer op vakantie
Structuur	3 *** Reizen
Houdt een zekere dagstructuur in stand	3 *** Ontspanning/genieten
Mijn (oude) netwerk blijft bestaan, o.a. internationaal	Doen waar ik zin in heb
Andere (nieuwe) ervaringen opdoen	1 ** Ik ben wie ik ben (niet wat ik doe)
4 Kans op nieuw – kennis, - ervaringen	5 *** Harmonie. Surfen op de gebeurtenissen
Collega's	6 *** Leven zonder agenda
Uitdaging	Veel meer met mijn handen maken, sporten
1 *** Mezelf zijn, vol zelfvertrouwen	Dat wat ik altijd al graag wilde doen, doen
Status	Tijd voor hobby's
Competentiegevoel blijft = kennis, = vaardigheden	Laatste fase in verdieping van leven
Werk waarin ik groei	Bijles geven i.k.v. 'school is cool'
Iets gaan doen wat me boeit/interesseert, dwz m'n wensen en verlangens en interesses volgen	Overdracht eigen kennis en vaardigheden
Mensen stimuleren	Jongeren helpen met realiseren van plannen o.g.v. eigen bedrijfje
Werk waarin ik groei	2 * Sociale verantwoordelijkheid oppakken
Nieuw uitdaging	Zinvol vrijwilligerswerk
M'n verantwoordelijkheidsgevoel	
Verantwoordelijkheid	
Mensen stimuleren hun grenzen te verleggen	
Meer ontspannen kunnen werken, minder verantwoordelijkheid	
Ik voel me maatschappelijk nuttig	
Duidelijke erkenning/waardering van omgeving	
Energie	
Inkomsten zijn welkom	
Werk doen zonder financiële prikkels	

De cijfers 1, 2, 3, 4 was de rangordening van wat het subgroep lid (die haar/zijn situatie als voorbeeld naar voren bracht) de belangrijkste krachten vond.

*** betekent, dat dit door dit ene subgroepslid als moeilijkst werd ervaren.

* betekent, dat dit als gemakkelijkst werd ervaren.

STAPPEN:

(gekeken – eerst naar de rechter kolom, daarna de linker)

Gert: - tussen nu en de zomer mijn functie neerleggen, heb de mogelijkheid terug te vallen op 2 dagen per week

werken, wil misschien heel ander werk doen: boekwinkel, antiquariaat. Als werk dan nog teveel is, dan meer reizen, meer tijd niets hoeven.

Marga: - Me laten afkeuren en niet meer 'hoeven' werken.

- Volgens een meerjarenplan met kleine stapjes naar ideale werkplek, door 1) netwerken, 2) stages,

3) therapie, 4) reflectie.

- Gelijkgezinden vinden en ervaringen uitwisselen.

Ed: - iets gaan doen wat me boeit, meer mijn interesses volgen, wat af van m'n verantwoordelijkheidsgevoel,

- meer reizen, lezen, ontspannen, genieten.

Zit met de vraag wat hem nu echt boeit. Denkt aan iets in de richting van kennisoverdracht, onderwijs,

gezondheidszorg (kwaliteitsbewaking/-bevordering).

Marja: Werkt niet meer, maar worstelt met "status", met het idee dat je toch nog wel hoort te werken.

- wil geen trainingswerk meer doen, wel een boek schrijven, misschien in het begrafeniswezen werken (als spreker bij uitvaarten), ziet dit als zinvol werk,

- wil af van het gejaagde, alsof ze iets moet, wil rust en structuur.

Janneke: - wil "niet-werken" verkennen, meer tijd voor familie en reizen, iets doen met haar sociale

verantwoordelijkheid (buiten het netwerk van nu), wil agendaloze periodes inplannen, oefenen met

niets doen.

- Is wel bang voor angst en depressies en vraagt zich derhalve af waarom ze dat nu zal riskeren.

- Wil nu nog wat werken, haar tempo afstemmen op wat er gebeurt.

Opvallende dingen tijdens het gesprek:

- Als je uitgangspositie zodanig is, dat je niet per se meer hoeft te werken, geeft dat een heel andere kijk dan wanneer je nog wel moet werken.

- Het bleek veel gemakkelijker positieve krachten bij "betaald werken" te benoemen, dan bij "niet of niet-betaald werken".

- De moeilijkheidsgraad was bij de rechterkolom ook veel hoger.

- Voor de een is "Geen agenda" een positieve kracht, voor de ander een bron van angst, voor de leegte.